

דו"ח ביקורת השוואתי בנושא נגישות באתרי האינטרנט במועצות האזוריות מגידו, זבולון ומשגב

התמחות בביקורת פנימית וציבורית
החוג למדעי המדינה

מגישים :

אליהו ברזני ת.ז. 038369427
נופר סגל ת.ז. 308282268
נסיה בן עמי ת.ז. 321087371

25/05/2018

י"א סיון תשע"ח

לכבוד: מר אייל לוי

מנחה הפרקטיקום התמחות בביקורת פנימית וציבורית

החוג למדעי המדינה

הנדון: דו"ח ביקורת בנושא נגישות באתרי האינטרנט

הרינו מתכבדים להגיש לך את הדו"ח בתחום נגישות אתרי האינטרנט לשנת 2018 בהתאם לדרישות התקן הישראלי 5568. עותקים של דו"ח הביקורת מועברים גם למבקרי המועצות מגידו, זבולון ומשגב.

דו"ח זה עוסק בביקורת בנושא **נגישות אתרי האינטרנט בהשוואה לשלוש מועצות אזוריות: מגידו, זבולון ומשגב**, שבוצע במהלך השנה כחלק מההתמחות בתחום הביקורת הפנימית והציבורית.

במעמד זה, מבקשים להודות למר שלמה בוז"י מבקר המועצה האזורית מגידו וזבולון, למר דודו דהן וכן למבוקרים והמבוקרות על שיתוף הפעולה.

הביקורת מספקת הערכה בלתי תלויה על הפעילות במועצה בהתאם לנהלים שנקבעו ואינה מתמקדת רק בהתרעה ובחשיפת ליקויים. מתפקידה לפעול כדי שהליקויים שהדו"ח מצביע עליהם יתוקנו. גיבוש המלצות והמעקב אחר התיקונים מהווה חלק בלתי נפרד מעבודת הביקורת.

הדו"ח הוכן על ידי הסטודנטים לשנה ג' במכללת עמק יזרעאל בחוג למדעי המדינה: אליהו ברזני, נסיה בן-עמי ונופר סגל.

חשוב לפעול גם ליישום המלצות הביקורת ותיקון הליקויים שהתגלו בדו"ח. אימוץ המלצות הביקורת והמעקב אחר יישומן עשויים להיות לעזר רב לעבודת המועצות, ייעול המערכת ואיכות השירות הניתן לתושבים.

בברכה,

אליהו ברזני ת.ז. 038369427

נופר סגל ת.ז. 308282268

נסיה בן עמי ת.ז. 321087371

תוכן עניינים:

1. רקע עמ' 4
2. מטרת הביקורת עמ' 4
3. חוקים, הוראות ונהלים עמ' 4
4. הגדרות עמ' 5
5. היקף הביקורת ואופן הבדיקה עמ' 6
6. עזרים לביצוע הביקורת עמ' 6
7. מבוא עמ' 7
8. דו"ח ביקורת מועצה האזורית מגידו עמ' 10
9. דו"ח ביקורת מועצה האזורית זבולון עמ' 16
10. דו"ח ביקורת מועצה האזורית משגב עמ' 22

1. רקע

- 1.1 במהלך החודשים ינואר עד מרץ 2018 התבצעה ביקורת בנושא נגישות אתרי אינטרנט בהשוואה לשלוש מועצות אזוריות: מגידו, זבולון ומשגב.
- 1.2 הביקורת התבצעה במסגרת התמחות בביקורת פנימית וציבורית ולבקשת מבקר המועצה האזורית מגידו וזבולון, במטרה לשפר את נושא השוויון במתן שירותים ציבוריים מקוונים ברחבי המועצה לבעלי מוגבלויות שונות.
- 1.3 הביקורת נועדה לאתר ולהצביע על חסרים וליקויים בנושא, ולהמליץ על דרכי תיקון על-מנת שהמועצה תממש את מחויבותה לרווחת תושביה עם המוגבלויות השונות, וכדוגמא לסולידריות חברתית.

2. מטרת הביקורת

- 2.1 בחינת אופן העמידה והיערכות של המועצות האזוריות מגידו, זבולון ומשגב לקיום הוראות ותקנות החוק בנושא הנגשת אתרי האינטרנט לבעלי מוגבלויות, קרי:
 - 2.1.1 בדיקה לעמידה בחקיקה, תקנות ונגישות (כולל בחינת עלויות ותקצוב, פטור מנגישות במידה ונדרש).
 - 2.1.2 איתור בליקויים מערכתיים (כגון: חסר או ליקוי בקיום נהלים).
 - 2.1.3 בדיקה כי נותן השירות מספק את המידע כאמור בתקנות באמצעות התאמות נגישות והצגת המידע בשפה הערבית.
 - 2.1.4 בחינת התהליך והדרישה הנ"ל והמלצה על דרכים לשיפור תהליכי העבודה והבקורות הקשורות בהן, ובכך לצמצם את החשיפה לטעויות וסיכונים.
 - 2.1.5 קיום אתר לשעת חירום והנגשתו לכלל האוכלוסייה לצרכי מתן מידע והעברת מסרים לציבור.

3. חוקים, הוראות ונהלים

- 3.1 הנחיות להנגשת תכני אתרי אינטרנט (WCAG 2.0).
- 3.2 הנחיות להנגשה ברמה AA וההבדל בין רמה A.
- 3.3 חוק שוויון זכויות אנשים בעלי מוגבלויות, תשנ"ח-1998.
- 3.4 תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות)-2013.
- 3.5 פקודת המועצות המקומיות [נוסח חדש].
- 3.6 פקודת הרשויות המקומיות [נוסח חדש], סעיף 170-167.
- 3.7 צו המועצות המקומיות (מועצות אזוריות), תשי"ח-1958.

4. הגדרות

4.1 "אדם עם מוגבלות" - אדם עם לקות פיזית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

4.2 "אתר קיים" - חייב לעבור התאמות נגישות עד ליום 25 באוקטובר 2017. מסמכים החל מ-25/10/2017. טפסים למילוי באופן ממוחשב נדרשים לנגישות גם לאחור. תוספת לאתר קיים - כל תוספת לאתר קיים לדוגמא: מדור חדש, תבנית חדשה וכדומה חייבת להעלות לאוויר באופן נגיש החל מ-25/10/2017.

4.3 "אתר חדש" - כל אתר שיעלה לאוויר החל מ-25/10/2015, חייב להיות נגיש. (מומלץ לכל אתר שמפותח להיות נגיש גם לפני מועד זה על מנת להימנע מעלויות הנגשה עתידיות).

4.4 "דפוס נגיש" - הדפסה אשר מתקיימת בכל אלה:

- (1) האותיות הן אותיות דפוס;
- (2) הגופן מסוג פשוט (אריאל), מעובה, וגודלו בין 16 לבין 22 נקודות;
- (3) בטופס שמקבל השירות נדרש להוסיף בו מידע, מצוי רווח הולם להוספת המידע כאמור;
- (4) הנייר אינו מבריק ואין בו קישוטי רקע;
- (5) ככל שניתן, גוון האותיות והספרות יהיה נוגד את הרקע באופן שמאפשר לקרוא אותן בבירור;

4.5 "רמה AA" - הרמה המרחיבה של רמה A, בכדי לעמוד ברמה AA יש לעמוד גם בדרישות רמה A.

- (1) סרטונים או קטעי אודיו - יש לספק אפשרות חלופית לגישה למידע זהה אודיו שאינו בשידור חי יהיה בעל תסריט חלופי המתאר את המידע הקולי,
- (2) וידאו שאינו בשידור,
- (3) שידור חי יהיה בעל טקסט חלופי המתאר את ההתרחשות,
- (4) וידאו שאינו בשידור חי יהיה בעל כתוביות תואמות,
- (5) וידאו שאינו בשידור חי יהיה בעל תיאור קולי של האירועים החזותיים או כתוביות בעלות תיאורי אירוע.

4.6 "מחזור ממוצע" - ממוצע המחזוריים של החייב בשלוש שנות המס האחרונות שלפני מועד הבדיקה, שבהן לא היה המחזור שווה ל-0.

4.7 "שירות אינטרנט" - תכנים בכל צורה (פורמט) ובכלל זה כתב (טקסט), מסמכים, תמונות או וידאו, המועברים על תשתית רשת האינטרנט והמוצגים למשתמש באמצעות אתרי אינטרנט, מסמכים או יישומים (אפליקציות), שנועדו לספק למשתמש שירות ציבורי, או מידע על שירות כאמור.

4.8 "תכנית רב-שנתית" - הינה תכנית הפרוסה על-פני מספר שנים על-מנת לעמוד בדרישות.

- 4.9 "תכנית רב-שלבית" - פורשת את כל משימות ההנגשה על רצף הזמן המוגדר בחוק, וכן מגדירה תקציבים, מימון ותהליכי מימוש והטמעה. בנייה של תוכנית רב-שלבית איכותית, וניהול מושכל של התהליך על-פני רצף הזמן המוגדר בחוק, מהווים ערובה להצלחת התהליך.
- 4.10 "תוכנת הגדלה" - תוכנת מחשב המגדילה את הצורות והדמויות על צג המחשב;
- 4.11 "תוכנת פלט קול" - תוכנת הקראה הממירה טקסט כתוב לקול;
- 4.12 "תמלול" - הקלדת מידע שמיעתי בשפת הדובר, והצגתו בזמן אמת על גבי צג מחשב או על גבי מסך באמצעות מקרן או על גבי שלט אלקטרוני או באמצעי אחר, על ידי מתמלל מיומן, ובלבד שהמידע הוא בשפה הרשמית.
- 4.13 "תקן נגישות אינטרנט" - תקן ישראלי 5568 - קווים מנחים לשירות תכנים באינטרנט, על חלקיו השונים ונספחיהם, כתיקונם מזמן לזמן, שעותק שלהם מפורסם במכון התקנים.

5. היקף הביקורת ואופן הבדיקה

- 5.1 הביקורת בחנה את נגישות אתר האינטרנט בראשות שלוש מועצות ועמידה בתקנים ובדרישות. לצורך כך, נפגשה הביקורת עם הגורמים הרלוונטיים, כלדהלן:
- מבקר מועצה אזורית מגידו וזבולון,
 - מבקר מועצה אזורית משגב,
 - ממונה על האתר במועצה אזורית זבולון,
 - דוברת מועצה אזורית משגב,
 - ממונה על נגישות במועצה אזורית משגב,
 - דוברת מועצה אזורית מגידו,
- 5.2 הביקורת בחנה את התנהלות האתר בתחום נגישות בחודשים ינואר - מרץ 2018, בהתאם למצב הנוכחי בתקופת הביקורת.
- 5.3 בדיקת אתרי האינטרנט הרשמיים של המועצות ו-5 ישובים מדגמיים מכל מועצה (במידה ויתבקש).
- 5.4 בדיקת תקני ההסמכה לחברות החיצוניות שסייעו בנגישות לכל אתר מועצה.

6. עזרים לביצוע הביקורת

- פרוטוקולי וועדות פנימיות במועצה בנושא נגישות.
- תכנית רב שנתית להגדלת תוספי נגישות.
- נהלים פנימיים לניהול האתר ונגישותו.
- סקר במועצה בקרב אנשים בעלי מוגבלויות (במידה ובוצע).
- טופס פטור לנגישות אתר האינטרנט (במידה והמועצה זכאית לטופס פטור).
- דו"חות קודמים בנושא נגישות אתר האינטרנט ע"י מבקר המדינה ו/או מבקר הפנים באם בוצעו.
- קול קורא לתמיכה כספית לשנים 2018-2020 ע"י המשרד לשוויון חברתי.

¹ סעיף זה מתייחס למועצה בה קיימים העזרים לביצוע הביקורת.

² סעיף זה מתייחס למועצה בה קיימים העזרים לביצוע הביקורת.

³ סעיף זה מתייחס למועצה בה קיימים העזרים לביצוע הביקורת.

6.8 קובץ קריטריונים לבדיקת אתרי אינטרנט ע"י משרד המשפטים.

7 מבוא:

7.1 הביקורת בנושא זה הינה נגזרת של תקנה 35 בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות הנגישות לשירות), לפיו, חלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות. בהגדרה זו נכללות המועצות האזוריות. עוד נקבע כי גוף כזה יפרסם באתר האינטרנט שלו, את התאמות הנגישות אשר בוצעו בשירות ובמקומות הציבוריים שניתן בהם השירות ויפרסם בו גם את שמו של רכז הנגישות שמינה, את מקום משרדו ואת דרכי הפנייה אליו.

7.2 עפ"י חוק שוויון לזכויות אנשים עם מוגבלות - אדם עם מוגבלות הינו אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

7.3 המטרה בהנגשת השירות הינה, הסרת המכשולים בפני השתתפות אנשים עם מוגבלות בחברה תעשה, בהתאם להוראות תקנות הנגישות לשירות, ע"י התאמת הנהלים, ההליכים והנהגים בשירות.

7.4 הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר ובכללם:

- א. ביצוע התאמות נגישות במידע, לרבות מידע הנמסר באמצעות אתר אינטרנט.
- ב. הספקת אמצעי עזר ושירותי עזר בסוגי שירות שונים המנויים במפורש בתקנות.
- ג. ביצוע התאמות מסוימות למקום בו ניתן השירות, כגון: התאמת מידע, סיוע במילוי טפסים, שירות ומידע באמצעי תקשורת מגוונים; כל זאת, מעבר לנדרש בתקנות הנגישות למקום ציבורי.
- ד. הכשרת העובדים למתן שירות נגיש.
- ה. ביצוע התאמות חלופיות להתאמות הנדרשות, לפי הנסיבות.

7.5 בכפוף לתקנות המשנה בפירוט לעיל, **נותן שירות יספק את המידע כאמור בתקנת באמצעות**

התאמות נגישות אלה:

- 7.5.1 דפוס או כתב יד, לרבות כתיבה במחשב;
- 7.5.2 דפוס נגיש;
- 7.5.3 דפוס נגיש תוך שימוש בפישוט לשוני בעיצוב ברור ובסימלול לפי העניין ולפי אופי המידע;
- 7.5.4 קובץ קול (כגון: mp3) כקובץ על גבי cd או dvd או מדיה נפוצה אחרת שניתן להשמעה באמצעות תוכנת קול שבידי מקבל השירות שהוא אדם עם מוגבלות או באמצעות האינטרנט, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
- 7.5.5 בקובץ קול כאמור בסעיף 7.4, תוך שימוש בפישוט לשוני בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
- 7.5.6 קובץ דיגיטלי (כגון txt plain או pdf) ניתן להקראה באמצעות תוכנת הקראה או ניתן להמרה לברייל באמצעות מדפסת או צג ברייל, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;

התמחות בביקורת פנימית וציבורית
 החוג למדעי המדינה

- 7.5.7 באמצעות הקראה מיד עם הגשת הבקשה; היה המידע כתוב על גבי יותר מ-3 עמודים, רשאי נותן השירות לספק את ההקראה במועד שיתואם עם מקבל השירות ולא יאוחר משבוע מיום הגשת הבקשה;
- 7.5.8 בכתב ברייל, בתוך זמן סביר לפי העניין, אך לא יאוחר משלושה שבועות לאחר הגשת הבקשה;
- 7.5.9 בסיוע מערכת עזר קבועה או ניידת לשמיעה או מערכת להגברת שמע אישית שבה נעזר האדם עם המוגבלות, לפי העניין, וככל שנדרש לפי תקנות אלה;
- 7.5.10 באמצעות שירות תרגום לשפת הסימנים, על ידי אדם המיומן בשפת הסימנים, באחת השפות הרשמיות שדובר בה האדם עם המוגבלות, למעט אנגלית, ובהתקיים תנאים אלה:
- i. המידע שנדרש לגביו תרגום לשפת הסימנים הוא מורכב, דורש התדיינות ממושכת ובכל חשיבות גבוהה לענייניו של האדם עם המוגבלות; לדוגמה, בשירותים כספיים או משפטיים;
 - ii. הבקשה לקבלת התרגום הוגשה זמן סביר לפני מועד מתן המידע;
 - iii. למידע המסופק לציבור בעל פה, יסופקו התאמות בשפה הולמת, בהתאם למוגבלותו של האדם;
 - iv. התאמת נגישות סבירה אחרת.
- 7.6 קיימת אף אפשרות להגשת פטור ואלה בתנאים הבאים:
- 7.6.1 חייב בביצוע התאמות נגישות יהיה פטור ממתן התאמות, באם המידע שלגביו נדרשת התאמת הנגישות הוא מידע המנוסח בלשון משפטית, כגון חוזים, ציטוט מחיקוק, או מנוסח בלשון מקצועית כגון תשריטים אדריכליים ודוחות מדעיים.
- 7.6.2 אי היתכנות טכנולוגית המאושר ע"י מורשה נגישות ויועץ מקצועי, הפטור תקף ל-3 שנים וניתן להאריכו בעוד 3 שנים, יש לאשררו מול נציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות.
- 7.6.3 אי היתכנות תקציבית באם החייב בביצוע עוסק במחזור שנתי הממוצע שאינו עולה על 100,000 ₪, מעניק פטור לחלוטין מנגישות. באם החייב בביצוע עוסק במחזור שנתי הממוצע אינו עולה על 300,000 ₪, הפטור בתוקף עד 26.10.2020. באם החייב בביצוע עוסק במחזור שנתי ממוצע גבוה מ-300,000 ₪ ולא עולה על 1,000,000 ₪ - רק אתרים קיימים (שהוקמו לפני 25.10.15) יהיו פטורים מנגישות ובלבד שדרכי ההתקשרות עמו יהיו נגישות, הפטור יהיה תקף ל-3 שנים, בעוד שאתרים חדשים (שהוקמו אחרי התאריך לעיל) יהיו נגישים בצורה מוחלטת ובאופן מיידי.
- 7.6.4 אי היתכנות כ"א באם קיימת כניסה מוגבלת של 500 משתתפים, אלא אם כן אדם בעל מוגבלות מבקש התאמה ובאם הכניסה לאתר מוגבלת לנרשמים מראש.
- 7.7 חובת הנגשת תכני וידיאו שהוכנו לאחר 25 באוקטובר 2017, אלא אם המחזור השנתי הממוצע של הגוף הציבורי עומד על פחות מ-5,000,000 ₪.
- 7.8 הפטור אינו חל על אתר חדש ו/או תכנים שהועלו לרשת לאחר ה-25 באוקטובר 2017.
- 7.9 הצגת מידע בשפה הערבית: על פי דבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922, הערבית היא שפה רשמית במדינת ישראל ועל כן יש לפרסם בעברית ובערבית את כל הפקודות, המודעות הרשמיות והטפסים הרשמיים של הממשלה, וכן את כל המודעות הרשמיות של הרשויות המקומיות ושל העיריות. בנוסף על כך הערבית היא שפתו של המיעוט הגדול במדינה, שהיווה בסוף שנת 2013 כחמישית (20.7%) מכלל האוכלוסייה במדינת ישראל.

התמחות בביקורת פנימית וציבורית
החוג למדעי המדינה

- 7.10 החייב בביצוע הנגישות לציין במקום בולט באתר האינטרנט הצהרת נגישות בהתאם לתקן נגישות האינטרנט ופרטים המאפשרים יצירת קשר לצורך הודעה על העדר התאמת נגישות או בקשה לביצוע הנגשה, לרבות תקנה 35א(ד)(1).
- 7.11 חובת הנגשת הטפסים הניתנים למילוי על גבי המחשב (כלומר - שאין צורך להדפיס אותם ולמלא אותם ידנית, כגון טפסים מקוונים), בתנאי שהם משמשים לקבלת שירות, גם אם נוצרו קודם ל-26 באוקטובר 2017. עם זאת, חובה להנגיש מסמכי הסבר לגבי טפסים הניתנים למילוי במחשב, אם הוכנו אחרי 26 באוקטובר 2015.
- 7.12 סטייה מהוראות הנגישות לשירותי אינטרנט לא תיחשב הפרה (ולכן לא ניתן לתבוע בגינה תביעה ללא חובת הוכחת נזק) אלא אם הועברה הודעה לחייב בנגישות על סטייה זו. על החייב לתקן את ליקוי הנגישות בתוך זמן סביר, אך לא יותר מ-60 יום.
- 7.13 **אתר היערכות לחירום:** קיום אתר לשעת חירום המונגש לכלל האוכלוסיות, הכולל בתוכו היערכות בשעת חירום, התנהלות בשעת חירום, הודעות לציבור, דרך ליצירת קשר ואף קישורים מערכתיים לאתרי חירום כגון פיקוד העורף, מערך הכבאות וההצלה.

ביקורת בנושא נגישות באתרי האינטרנט לשנת 2018 במועצה אזורית מגידו

1. נתונים כללים על המועצה האזורית מגידו:

- 1.1 המעמד המוניציפלי ושטח שיפוט: מגידו מוכרת כמועצה אזורית באזור רמות מנשה במחוז הצפון. שטח השיפוט שלה משתרע על פני כ-184,000 דונם ושוכנת בין יקנעם עילית לואדי ערה, ואלה גבולותיה:
בצפון - יקנעם עילית.
במזרח - עמק יזרעאל והרי הגלבע.
במערב - רכס הרי הכרמל.
בדרום - ואדי ערה.
המועצה נקראת ע"ש העיר העתיקה מגידו.
- 1.2 שמות הישובים בשטח השיפוט: למועצה האזורית מגידו תשעה קיבוצים: גבעת עוז, גלעד, דליה, הזורע, מגידו, משמר העמק, עין השופט, רמות מנשה, רמת השופט, שלושה מושבים: אליקים, מדרך-עוז ועין-העמק וישוב קהילתי אחד: יקנעם המושבה.
- 1.3 כמות התושבים ומספר בתי האב: מספר התושבים במועצה עפ"י נתוני הלמ"ס נכון לשנת 2016 עומד על כ-12,400 תושבים, מתוכם כ-6,000 גברים.
מספר בתי האב - 3,528.
דירוג האוכלוסייה עפ"י מס יישובים - 35.
אחוז השכירים המשתכרים עד שכר מינימום - 21% מכלל התושבים.
- 1.4 שם ראש המועצה ומועד תחילת כהונתו:
ראש המועצה הנבחר הינו מר איציק חולבסקי והוא החל את כהונתו בשנת 2014.
- 1.5 גופי הסמך של המועצה:
למועצה מס' גופים נלווים לפעילותה: החברה הכלכלית לפיתוח מגידו בע"מ, חברת מי מגידו, שותפות 2000, מרכז חקלאי העמק, מעברים בעמק - תעסוקה, ועדה מרחבית יזרעאלים ומרכז צעירים עפולה והעמקים.
- 1.6 מספר חברי המועצה במועצה:
המועצה האזורית מונה 13 חברים.
- 1.7 מוסדות החינוך במועצה:

הערות	מס' המוסדות	סוג המוסד
25 גנים הפרוסים במועצה	25	גני חובה וטרום חובה
54 כיתות בבתי הספר	3	בתי ספר יסודיים
תיכון אזורי מגידו	1	חטיבות ביניים
תיכון אזורי מגידו	1	חטיבות עליוניות
השומר הצעיר, בני עקיבא והצופים העבריים	3	תנועות נוער

בנוסף, המועצה מפעילה גופים לחינוך מיוחד, חינוך סביבתי, שירות פסיכולוגי חינוכי, חינוך בלתי פורמאלי, המחלקה לקידום הנוער וקצין ביקור סדיר וגופים נוספים הפועלים לקיימות חינוכית קהילתית.

2. להלן הדו"ח המלא:

2.1 רקע כללי:

אתר מועצה אזורית מגידו הונגש ע"י חברת מיקור חוץ בשם "מגוון".
האתר מנוהל ע"י דוברת המועצה והממונה על האתר, וכן בתמיכת עורכת חיצונית המועסקת ע"י העירייה.

הביקורת מציינת כי דוברת המועצה העבירה שאלון מקדים לצוות הביקורת.
המועצה אינה זכאית לפטור בגין כ"א, טכנולוגי או תקציבי.

2.2 רקע ייחודי למועצה:

למועצה קיים מרחב ביוספרי. מרחב זה, הינו אזור מוגדר, המוקם על ידי בעלי עניין וקניין ומוכר על ידי תוכנית האדם והביוספרה (MAB) של אונסק"ו. המרחב הביוספרי הוא אחד הכלים לקידום פיתוח בר קיימא המבוסס על פעילות ומעורבות הקהילות המקומיות והפעילות הסביבתית והמדעית בכל האזור וכן מהווה שיטת ניהול מוניציפאלית אזורית ששמה דגש על המשך התפתחות האדם בסביבתו, תוך מחויבות גדולה לשמירה על ערכי טבע ונוף ודאגה להעברתם גם לדורות הבאים.

2.3 ממצאים עיקריים:

2.3.1 המסד הנורמטיבי:

בהתאם לתקנה מס' 35 לשוויון זכויות עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות) התשע"ג-2013, חלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות.

לא נמצא קיום נהלים פנימיים ופרוטוקולים באתר המועצה שעסקו בנושא על אף שדוברת המועצה פירטה בשאלון המקדים כי התקיימו ועדות בנושא.

2.3.2 מבנה ארגוני:

קיים רכז נגישות במועצה המשמש כרכזת נגישות פיזית ובאתר כנוסף על תפקיד. דוברת המועצה מנהלת את האתר וכפופה מבחינת תוכן מקצועי לרכזת הנגישות.

2.3.3 דיווחי המועצה האזורית:

האתר ביצע חידוש בשנת 2012 ועתיד לבצע חידוש עם ההנגשה בשנה הקרובה. בהתאם לתקנה מס' 35 סעיף ו' לשוויון זכויות עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות) התשע"ג-2013, חלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות.

על כן, כיום, האתר אינו נותן שירות מבחינת תשלומים ורישומים אלא באתרים חיצוניים של המועצה, קרי הזמנת כרטיסים למופע. לא נמצאו טפסים בתחום החינוך לשירות קהל היעד

במועצה קיים מיפוי של כ-8 בעלי צרכים מיוחדים במועצה.

עפ"י חוק שוויון לזכויות אנשים עם מוגבלות - אדם עם מוגבלות הינו אדם עם לקות פיסית, נפשית או שכלית לרבות קוגניטיבית, קבועה או זמנית, אשר בשלה מוגבל תפקודו באופן מהותי בתחום אחד או יותר מתחומי החיים העיקריים;

לא ניתנה התייחסות לאנשים בעלי לקויות למידה ו/או קשיים טכנולוגיים שגם נכללים בהגדרה.

2.3.4 עמידה בסטנדרטים ובדרישות ההתאמה:

ההנגשה, מאפשרת לאוכלוסייה זו לקבל הידע והמידע מהאתר, על מנת להיות שותף פעיל בכלל היצע המועצה שהמועצה מציעה לתושביה. בכפוף לתקנות המשנה בפירוט המבוא, נותן שירות יספק את המידע כאמור בתקנת באמצעות התאמות נגישות, לרבות דפוס או כתב יד; פישוט לשוני בעיצוב ברור ובסימלול לפי העניין ואופי המידע; קובץ קול (כגון: mp3) כקובץ על גבי מדיה נפוצה אחרת שניתן להשמעה; קובץ דיגיטלי הניתן להקראה באמצעות תכנת הקראה או ניתן להמרה לברייל.

באתר המועצה לא נמצאו כתבי שמע ווידיאו, למרות שאין היא זכאית לפטור. החלופות של האודיו והווידיאו מיועדים להנגשה עבור האוכלוסייה בעלת לקויות ראייה ולקויות שמיעה, וכן לאוכלוסייה המתקשה בקריאה והתמצאות והן מוצעות לעיתים באתרי המועצות המקומיות. בהמשך לתקנות המשנה, תוכנת הקראה מאפשרת לבעלי לקויות ראייה להיעזר להקראה אוטומטית ע"י רכישת תכנה והתקנתה במחשב הפרטי להיעזר באתר.

האתר אינו תומך 'תכנת הקראה', המאפשרת לבעלי לקויות ראייה להיעזר להקראה אוטומטית ע"י רכישת תכנה והתקנתה במחשב הפרטי להיעזר באתר.

האתר אינו מכיל מילוי טפסים מקוונים, מה שמהווה את השירות הציבורי שעליו לספק לתושביו. לא כל האתרים של יישובי המועצה פעילים ומספקים את השירות.

לפי רמה AA, סעיף 3.2, קיים צורך במפת אתר וניווט.

חוסר במפת אתר (מפה המהווה תרשים היררכי וגרפי לאתר לצרכי עזרה וחיפוש).

החייב בביצוע הנגישות לציין במקום בולט באתר האינטרנט הצהרת נגישות בהתאם לתקן נגישות האינטרנט ופרטים המאפשרים יצירת קשר לצורך הודעה על העדר התאמת נגישות או בקשה לביצוע הנגשה, לרבות תקנה 35א(ד)(1).

כחלק מתפריט הנגישות, יש צורך בהצהרת הנגישות שמפרטת את אפשרויות ההנגשה באתר, מידע על רכז הנגישות במועצה, הצהרה שהאתר עומד בדרישות וכן דרך התקשרות במידה ותושב נתקל בקשיים. לא קיימת הצהרת נגישות בתפריט הנגישות, מה שמהווה קושי בהשמת אייקון הנגישות - מאחר ומדובר במרכיב קריטי לנגישות סטנדרטית של האתר.

לפי רמה AA, סעיף 1.4, יש לאפשר קריאה ושימוש באתר, ללא כל איבוד של תוכן כאשר גודל הטקסט הינו כפול בגודלו.

**קיימת דריסת נתונים בעת הגדלת הגופן ב-200%.
אין אפשרות להשלמה אוטומטית בחיפוש.**

המועצה אינה זכאית לפטור עפ"י סעיף 7.6 במבוא, ולכן אינה פתורה מהדרישות לעיל.

2.3.5 אתר חירום:

אתר היערכות לחירום: קיום אתר לשעת חירום המונגש לכלל האוכלוסיות, הכולל בתוכו היערכות בשעת חירום, התנהלות בשעת חירום, הודעות לציבור, דרך ליצירת קשר ואף קישורים מערכתיים לאתרי חירום כגון פיקוד העורף, מערך הכבאות וההצלה. הדרישה לאתר חירום ומטרותיו עלה במבנה דף בסיסי לאתר ע"י המשרד לשוויון חברתי.

אין אתר חירום בנפרד.

לטענת הדוברת, האתר משנה את ייעודו בעת חירום בעזרת העורכת החיצונית. עם זאת, קיימת התייחסות לחירום באתר הרגיל.

גם באתר הרגיל, אין התייחסות לנהלי היערכות ולשעת חירום, קובץ הטלפונים של מח' הביטחון לא נפתח (קובץ אקסל פגום) וללא מיפוי מרחבים מוגנים ברחבי המועצה.

2.3.6 אתרי המועצות המקומיות:

בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות הנגישות לשירות), *"יחלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות"*. הגדרה זו מתייחסת למועצות האזוריות ולמועצות המקומיות כאחד.

הביקורת בדקה חמישה יישובים בצורה מדגמית, מתוכם שני יישובים עומדים בתקן ההנגשה הבסיסית וראויים לציון לטובה - רמות מנשה ויקנעם מושבה.

לכן, עפ"י התקנה מחויבים אתרי המועצות המקומיות להיות מונגשים לרבות אתר המועצה האזורית. עם זאת, במידה ולא קיים מענה באתר המועצה האזורית, על אתר המועצה המקומית לספק חלופה מתאימה.

הביקורת מעירה כי אתר האינטרנט של המועצה האזורית מגידו אינו מונגש עפ"י התקן הישראלי 5568 בתחומים שפורטו בנספח הטבלה שמצורף לדו"ח.

2.4 המלצות עיקריות:

- 2.4.1 לקיים הליך למידת דרישות הנגישות ולפעול בהתאם לתכנית רב שנתית לפיתוח האתר.
- 2.4.2 יש לוודא כי המועצות המקומיות נותנות חלופות לשירותים אינטרנטיים, כלומר סל שירותים שאתר המועצה האזורית אינו מספק (דוגמה, טפסי תשלומים מקוונים באתר המועצה האזורית או תמיכה מהוועד המקומי בהתאם לחוק).
- 2.4.3 יש לעלות את הנגישות לשיח בקרב עובדי המועצה ולאחר מכן בקרב האוכלוסייה המקומית ע"י פרסומים בעיתון המקומי/אתר האינטרנט, מיילים בדבר עדכונים לתפוצה של בעלי המוגבלויות.
- 2.4.4 לחדד את הנהלים והתקנות בנושא שוויון בעלי מוגבלויות בקרב רכזי הנגישות והממונים על האתר במועצות, בדגש על הגדרת אנשים בעלי מוגבלויות, לא מדובר רק במוגבלות פיזית.
- 2.4.5 להקים אתר לחרום מונגש.

ביקורת בנושא נגישות באתרי האינטרנט לשנת 2018 במועצה אזורית זבולון

1. נתונים כללים על המועצה האזורית זבולון:

- 1.1 המעמד המוניציפלי ושטח שיפוט: זבולון מוכרת כמועצה אזורית במחוז חיפה, עמק זבולון. המועצה בעלת מעמד מוניציפלי משנת 1950. שטח השיפוט שלה משתרע על פני כ-62,820 דונם ושוכנת בין יקנעם עילית לוואדי ערה, ואלה גבולותיה:
 בצפון - מועצה אזורית מטה אשר.
 במזרח - שפרעם, קריית טבעון ומועצה אזורית עמק יזרעאל.
 במערב - הקריות, חיפה ונשר.
 בדרום - קריית טבעון ופארק הכרמל.
 שם המועצה נגזר משבט זבולון בתנ"ך ועוטפת את קריית אתא ואזור הרכסים.
- 1.2 שמות הישובים בשטח השיפוט: למועצה האזורית זבולון חמישה קיבוצים: אושה, כפר המכבי, רמת יוחנן, יגור ושער העמקים. שני מושבים: כפר ביאליק וכפר החסידים א'. שני ישובים קהילתיים: כפר חסידים ב' ונופית. שני ישובים בדואים: איבטין וח'וואלד ושני מוסדות: מכללת אורנים וכפר הנוער הדתי.
- 1.3 כמות התושבים: מספר התושבים במועצה עפ"י נתוני הלמ"ס נכון לשנת 2015 עומד על כ-12,965 תושבים, מתוכם כ-6,500 גברים.
 דירוג האוכלוסייה עפ"י מס יישובים - 29.
 אחוז השכירים המשתכרים עד שכר מינימום - 28.3% מכלל התושבים.
- 1.4 שם ראש המועצה ומועד תחילת כהונתו:
 ראש המועצה הנבחר הינו מר דב ישורון והוא החל את כהונתו בשנת 2007.
- 1.5 האגפים והמחלקות במועצה:
 למועצה 16 אגפים ומחלקות הפועלים לרווחת התושב והגנה על זכויותיו. כדוגמת "מרכז דורות", שהוקם כבית לוותיקי המועצה במטרה להעניק טיפול, יזום וקידום שבהם לוקחים חלק מעל ל-700 תושבי מועצה בגילאים 60-120.
- 1.6 מספר חברי המליאה במועצה:
 המועצה האזורית מונה 18 חברים.
- 1.7 מוסדות החינוך במועצה:

הערות	מס' המוסדות	סוג המוסד
	31	גני חובה וטרום חובה
	4	בתי ספר יסודיים
	2	חטיבות ביניים
	2	חטיבות עליוניות

2. להלן הדו"ח המלא:

2.1 רקע כללי:

אתר מועצה אזורית זבולון הונגש ע"י חברת מיקור חוץ בשם "Dooble". הכניסה הממוצעת לאתר נע בין 1,000-1,500 כניסות ליום. האתר מנוהל ע"י מנהל ועורך אתר המועצה. המועצה אינה זכאית לפטור בגין כ"א, טכנולוגי או תקציבי.

2.2 רקע ייחודי למועצה:

למועצה קיימים 14 יישובים, כמעט מכל צורות ההתיישבות. במרחב המועצה נמצאת "מכללת אורנים" ובית הספר התיכוני "כרמל זבולון", הנחשב לאחד מטובי בתי הספר בארץ ומבין עשרים בתי הספר בעלי שיעור הגיוס הגבוה ביותר לצה"ל בכלל, ובפרט בגיוס ליחידות קרביות. בנוסף, המועצה מפעילה את הגוף "קידום הנוער" שמטרתו לתת מענה לילדים שנשרו ממסגרות חינוכיות להשלמת השכלה ולרכישת מקצועות ואת "טלי"א' מרכז הלמידה עבור תלמידים בעלי לקויות למידה בכלל הגילאים.

2.3 ממצאים:

2.3.1 המסד הנורמטיבי:

בהתאם לתקנה מס' 35 סעיף ו' לשוויון זכויות עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות) התשע"ג-2013, חלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות.

לא נמצא קיום נהלים פנימיים ופרוטוקולים באתר המועצה שעסקו בנושא, ניהול הנושא מרוכז אצל אדם אחד במועצה.

2.3.2 מבנה ארגוני:

הביקורת מעירה כי לא נמסר פרטים לגבי רכז הנגישות במועצה וממשקי העבודה מול מנהל תוכן האתר.

2.3.3 דיווחי המועצה האזורית:

הביקורת מציינת לטובה כי האתר ביצע הנגשה ע"י חברת Dooble וניכרים תוספים ושינויים בחודש האחרון בנושא הנגישות. במועצה לא נערך סקר או מיפוי לכמות האוכלוסייה בעלי מוגבלויות, אך קיים מיפוי לכמות האוכלוסייה הערבית (30%, עפ"י דו"ח הלמ"ס 2015).

2.3.4 עמידה בסטנדרטים ובדרישות ההתאמה:

ההנגשה, מאפשרת לאוכלוסייה זו לקבל הידע והמידע מהאתר, על מנת להיות שותף פעיל בכלל היצע שהמועצה מציעה לתושביה. בכפוף לתקנות המשנה בפירוט המבוא, נותן שירות יספק את המידע כאמור בתקנת באמצעות התאמות נגישות, לרבות דפוס או כתב יד; פשוט לשוני בעיצוב ברור ובסימלול לפי העניין ואופי המידע; קובץ קול (כגון: mp3) כקובץ על גבי מדיה נפוצה אחרת שניתן להשמעה; קובץ דיגיטלי הניתן להקראה באמצעות תכנת הקראה או ניתן להמרה לברייל.

באתר המועצה לא נמצאו כתבי שמע ווידיאו, למרות שאין היא זכאית לפטור. החלופות של האודיו והווידיאו מיועדים להנגשה עבור האוכלוסייה בעלת לקויות ראייה ולקויות שמיעה, וכן לאוכלוסייה המתקשה בקריאה והתמצאות.

בהמשך לתקנות המשנה, תוכנת הקראה מאפשרת לבעלי לקויות ראייה להיעזר להקראה אוטומטית ע"י רכישת תכנה והתקנתה במחשב הפרטי להיעזר באתר.

האתר אינו תומך 'תכנת הקראה', המאפשרת לבעלי לקויות ראייה להיעזר להקראה אוטומטית ע"י רכישת תכנה והתקנתה במחשב הפרטי להיעזר באתר.

נבדקו טפסי הגשת ארנונה וגבייה, נמצא כי כלל המסמכים הינם מסוג PDF, כלומר לא ניתן למלא אותם באתר. כאשר נכנסים לקישור אמצעי תשלום (ERP), האתר אינו מונגש (אתר חיצוני לא כחלק מאתר המועצה). נבדק קישור לתשלום מלגות, גם מקושר לאתר חיצוני לא מונגש.

קיימים פרוטוקולי מליאת מועצה (PDF), לא נמצאו קבצי אודיו ולכן אין אפשרות לבדוק שליטה עפ"י הדרישות. כמו כן, לכל פרוטוקול נדרש ליווי אודיו לבעלי לקויות ראייה.

לפי רמה AA, סעיף 3.2, קיים צורך במפת אתר וניווט. בנוסף, הדרישה לפי הנחיות התקן הישראלי 5568 היא לתיאור טקסטואלי לתמונות, אשר ייתמכו בעת הצורך בהקראת מסך.

חוסר במפת אתר (מפה המהווה תרשים היררכי וגרפי לאתר לצרכי עזרה וחיפושים).

תמונות האתר, תחת "תרבות", ללא תיאור טקסטואלי לתמונה עצמה (דוגמת - אירועי פורים, תמונה של ילדים מחופשים עם הגננת).

החייב בביצוע הנגישות לציין במקום בולט באתר האינטרנט הצהרת נגישות בהתאם לתקן נגישות האינטרנט ופרטים המאפשרים יצירת קשר לצורך הודעה על העדר התאמת נגישות או בקשה לביצוע הנגשה, לרבות תקנה 35א(ד)(1).

לא נמצאו פרטי רכז הנגישות עם פרטי יצירת הקשר תחת הצהרת הנגישות.

לפי רמה AA, סעיף 1.4, יש לאפשר קריאה ושימוש באתר, ללא כל איבוד של תוכן כאשר גודל הטקסט הינו כפול בגודלו.

קיימת דריסת נתונים בעת הגדלת הגופן ב-200%.

הצגת מידע בשפה הערבית: על פי דבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922, הערבית היא שפה רשמית במדינת ישראל ועל כן יש לפרסם בעברית ובערבית את כל הפקודות, המודעות הרשמיות והטפסים הרשמיים של הממשלה, וכן את כל המודעות הרשמיות של הרשויות המקומיות ושל העיריות. בנוסף על כך הערבית היא שפתו של המיעוט הגדול במדינה, שהיווה בסוף שנת 2013 כחמישית (20.7%) מכלל האוכלוסייה במדינת ישראל.

בחלקן הגדול, אתרי המועצה אינם נותנים שירות בשפה הערבית מתוך הנחה שמי שמשתמש בשירותי האתר, דובר גם את השפה העברית, ועל כן יקבל את השירות הרצוי דרך האתר.

2.3.5 אתר חירום:

אתר היערכות לחירום: קיום אתר לשעת חירום המונגש לכלל האוכלוסיות, הכולל בתוכו היערכות בשעת חירום, התנהלות בשעת חירום, הודעות לציבור, דרך ליצירת קשר ואף קישורים מערכתיים לאתרי חירום כגון פיקוד העורף, מערך הכבאות וההצלה. הדרישה לאתר חירום ומטרותיו עלה במבנה דף בסיסי לאתר ע"י המשרד לשוויון חברתי.

אין אתר חירום בנפרד, עם זאת, קיימת התייחסות לחירום באתר הרגיל, כאשר נהלי ההיערכות לחירום הועלו בפלייר בכתב קטן מאוד ולא קריא, פורמטים ישנים של פקע"ר (משנת 2012) וללא מיפוי מרחבים מוגנים במועצה.

מהשיחה עם מנהל האתר, נאמר כי אתר חירום בנפרד יוקם בשנה הקרובה.

2.3.6 אתרי המועצות המקומיות:

בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות הנגישות לשירות), יחלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות". הגדרה זו מתייחסת למועצות האזוריות ולמועצות המקומיות כאחד.

הביקורת בדקה חמישה יישובים בצורה מדגמית. מתוכם אחד מונגש וראוי לציון לטובה - כפר ביאליק.

לכן, עפ"י התקנה מחויבים אתרי המועצות המקומיות להיות מונגשים לרבות אתר המועצה האזורית.

הביקורת מעירה כי אתר האינטרנט של המועצה האזורית זבולון אינו מונגש עפ"י התקן הישראלי 5568 בתחומים שפורטו בנספח הטבלה שמצורף לדו"ח.

2.4 המלצות עיקריות:

- 2.4.1 לקיים הליך למידת דרישות הנגישות ולפעול בהתאם לתכנית רב שנתית לפיתוח האתר.
- 2.4.2 הביקורת ממליצה מהמועצה לבנות אתר חירום נפרד עם התיקונים, תוספות, שינויים והתייחסות לממצאים שעלו לעיל.
- 2.4.3 יש לוודא כי המועצות המקומיות נותנות חלופות לשירותים אינטרנטיים, כלומר, סל שירותים שאתר המועצה האזורית אינו מספק (דוגמה, טפסי תשלומים מקוונים באתר המועצה האזורית או תמיכה מהוועד המקומי בהתאם לחוק).
- 2.4.4 הביקורת ממליצה לפתוח ולפתח את אתרי הישובים הערביים לשירות בשפה הערבית ע"י הוועד מקומי ו/או מנהלי או דרג גבוה ביישוב עצמו ובכך לוודא מתן שירות בשפה הערבית, המהווים 30% מהאוכלוסייה במועצה.
- 2.4.5 יש לעלות את הנושא לשיח בקרב עובדי המועצה ולאחר מכן בקרב האוכלוסייה המקומית ע"י פרסומים בעיתון המקומי/אתר האינטרנט, מיילים בדבר עדכונים לתפוצה של בעלי המוגבלויות, וכן,
- 2.4.6 יש לחדד את הנהלים והתקנות בנושא שוויון בעלי מוגבלויות בקרב רכזי הנגישות והממונים על האתר במועצות, בדגש על הגדרת אנשים בעלי מוגבלויות, לא מדובר רק במוגבלות פיזית.

ביקורת בנושא נגישות באתרי האינטרנט לשנת 2018 במועצה אזורית משגב

1. נתונים כללים על המועצה האזורית משגב:

- 1.1 המעמד המוניציפלי ושטח שיפוט: משגב הינה מועצה אזורית בלב הגליל עוטפת את העיר כרמיאל. שטח השיפוט שלה משתרע על פני כ-180,000 דונם ותאריך ייסודה היה בשנת 1982, ואלה גבולותיה:
- בצפון - ג'וליס ירכא ומעלה יוסף.
 - במזרח - עכו ועמק זבולון.
 - במערב - שטח המועצה האזורית מרום הגליל.
 - בדרום - המועצה האזורית עמק יזרעאל.
- שמו של המועצה נלקח מתוך ספרו של בן מתתיהו "כי המקום הוא משגב חזק לגליל" והמועצה מכונה "פסיפס של קהילות".
- 1.2 שמות הישובים בשטח השיפוט: למועצה האזורית משגב 35 ישובים כאשר 29 ישובים יהודים: מורן, פלך, אשבל, כישור, לוטם, אבטליון, אשחר, גילון, הר חלוץ, חרשים, יודפת, יעד, מכמנים, מנוף, שכניה, מורשת, הררית-יחד, טל-אל, יובלים, כמון, לבון, מעלה צביה, צורית, מצפה אביב, עצמון-שגב, קורנית, רקפת, שורשים, תובל. 5 ישובים בדואים: דמיידה, חוסניה, סלאמה, ערב אל נעים, כמאנה וכפר ערבי אחד: ראס אל-עין (במצוקה כלכלית קשה).
- 1.3 כמות התושבים ומספר בתי האב: מספר התושבים במועצה עפ"י נתוני הלמ"ס נכון לשנת 2016 עומד על כ-27,054 תושבים, מתוכם כ-13,400 גברים וכ-30% בדואים. מספר בתי האב - כ-10,000.
- דירוג האוכלוסייה עפ"י מס יישובים - 4.
- אחוז השכירים המשתכרים עד שכר מינימום - 33.3% מכלל התושבים.
- 1.4 שם ראש המועצה ומועד תחילת כהונתו: ראש המועצה הנבחר הינו מר רון שני והוא החל את כהונתו בשנת 2007.
- 1.5 מספר חברי המועצה במועצה: המועצה האזורית מונה 7 חברים בהנהלה, ו-36 חברים במליאה.
- 1.6 מוסדות החינוך במועצה: המועצה דוגלת בבתי ספר דו-לשוניים ושילוב בין התלמידים היהודים והערבים. בפעוטונים שבחסות המועצה, מתחנכים כ-550 ילדים ב-23 יישובים, קיימים 6,573 תלמידים ב-9 בתי ספר יסודיים כאשר שניים מתוכם בדואים (יסודי סלאמה ויסודי כמאנה) בחטיבות הביניים ובחטיבות העליוניות. עם זאת, שישה תנועות נוער: האיחוד, החקלאי, בני עקיבא, הנוער העובד והלומד ונוע"ם וצופים. בנוסף, המועצה מפעילה עשרות גופים תחת היחידה לקידום התנדבות שפונים לציבור הרחב בתחומי החינוך והרווחה.

2. להלן הדו"ח המלא:

2.1 רקע כללי:

אתר מועצה אזורית משגב הונגש ע"י יועצת נגישות חיצונית בשם הגב' לילך פרץ, "A-2-Z" שיווק באינטרנט" הכניסה הממוצעת לאתר עומדת על כ-60,000 כניסות בחודש. רכזת הנגישות במועצה, מרכזת את הנגישות הן הפיזית והן באינטרנט כחלק מנוסף על תפקיד. האתר מנוהל ע"י דוברת המועצה וזו כפופה בנייהול האתר לרכזת הנגישות. הביקורת מציינת כי דוברת המועצה העבירה שאלון מקדים לצוות הביקורת. המועצה אינה זכאית לפטור בגין כ"א, טכנולוגי או תקציבי.

2.2 רקע ייחודי למועצה:

למועצה קיימים 35 יישובים, שמתוכם כ-30% מהאוכלוסייה דוברת ערבית (עפ"י דו"ח הלמ"ס, 2015).

מועצה אזורית משגב שותפה מאז שנת 2014 ב"אשכול רשויות" בית הכרם ביחד עם כרמיאל, ראמה, נחף, בענה, דיר אל-אסד ומגיד אל-כרום. אשכול הרשויות מהווה תאגיד עירוני של פלטפורמה ליצירת שיתופי פעולה אזוריים בין רשויות שכנות. משגב חברה גם באיגוד ערים גליל מערבי לאיכות סביבה, גוף הפועל לפיקוח, תיאום וקידום בנושאים סביבתיים במרחבי הרשויות והמרחב המשותף.

2.3 ממצאים:

2.3.1 המסד הנורמטיבי:

בהתאם לתקנה מס' 35 סעיף ו' לשוויון זכויות עם מוגבלות (התאמת נגישות לשירות) התשע"ג-2013, חלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות.

לא נמצאו נהלים פנימיים ופרוטוקולים בנושא נגישות לאתרי אינטרנט.

2.3.2 מבנה ארגוני:

רכזת הנגישות במועצה משמשת כרכזת נגישות פיזית ובאתר כנוסף על תפקיד. דוברת המועצה מנהלת את האתר וכפופה מבחינת תוכן מקצועי לרכזת הנגישות.

2.3.3 דיווחי המועצה האזורית:

בשנת 2015 בוצעה הנגשה ראשונית ע"י חברה חיצונית בשם "א. שן בינה". החברה הנגישה את האתר בדרישות הבסיסיות ואף נתנה ייעוץ והנחיות להמשך תחזוקת הנגישות; ברגע שיידרש שינוי או שדרוג נוסף תהיה פנייה לאותה חברה.

בשנה האחרונה, האתר ביצע הנגשה ע"י חברת מיקור חוץ בשם "A-2-Z" שיווק באינטרנט" ע"י יועצת חיצונית.

**התמחות בביקורת פנימית וציבורית
 החוג למדעי המדינה**

הצגת מידע בשפה הערבית: על פי דבר המלך במועצה על ארץ ישראל, 1922, הערבית היא שפה רשמית במדינת ישראל ועל כן יש לפרסם בעברית ובערבית את כל הפקודות, המודעות הרשמיות והטפסים הרשמיים של הממשלה, וכן את כל המודעות הרשמיות של הרשויות המקומיות ושל העיריות. בנוסף על כך הערבית היא שפתו של המיעוט הגדול במדינה, שהיווה בסוף שנת 2013 כחמישית (20.7%) מכלל האוכלוסייה במדינת ישראל. משיחה עם הדוברת, אחת לרבעון מונפקת חוברת במועצה בשפה הערבית המחולקת לתושבים.

על אף שניתן להנגיש את האתר בשפות השונות (אנגלית, ערבית), האתר אינו מונגש והתוכן לא עדכני.

בחלקן הגדול, אתרי המועצה אינם נותנים שירות בשפה הערבית מתוך הנחה שמי שמשתמש בשירותי האתר, דובר גם את השפה העברית, ועל כן יקבל את השירות הרצוי דרך האתר.

2.3.4 עמידה בסטנדרטים ובדרישות ההתאמה:

ההנגשה, מאפשרת לאוכלוסייה זו לקבל הידע והמידע מהאתר, על מנת להיות שותף פעיל בכלל היצע שהמועצה מציעה לתושביה. בכפוף לתקנות המשנה בפירוט המבוא, נותן שירות יספק את המידע כאמור בתקנת באמצעות התאמות נגישות, לרבות דפוס או כתב יד; פשוט לשוני בעיצוב ברור ובסימלול לפי העניין ואופי המידע; קובץ קול (כגון: mp3) כקובץ על גבי מדיה נפוצה אחרת שניתן להשמעה; קובץ דיגיטלי הניתן להקראה באמצעות תכנת הקראה או ניתן להמרה לברייל.

באתר המועצה לא נמצאו כתבי שמע ווידיאו, למרות שאין היא זכאית לפטור.

קיימת תוכנת הקראת מסך אשר נותנת אפשרות גם לבעלי לקויות ראייה ללא יכולת כספית לרכוש תכנית חינוכית בשם NVDA לצרכי הקראה עם תמיכה באתר, אמנם יש לבדוק מול החברה המתחזקת את האתר כיצד לשפר את ההקראה.

קיימת תקלה ויש הקראה של כל אות בנפרד ולא כמילה אחת (בהצגת הנגישות נרשם שיש תמיכה של תכנת ההקראה באתר).

נבדק מדגמית טופס להנחות ארנונה לשנת 2018, נמצא בפורמט נגיש (PDF), אך לא תומך הקראה ואין יכולת תמיכה לכבדי ראייה.

לפי רמה AA, סעיף 3.2, קיים צורך במפת אתר וניווט.

חוסר במפת אתר (מפה המהווה תרשים היררכי וגרפי לאתר לצרכי עזרה וחיפוש).

החייב בביצוע הנגישות לציין במקום בולט באתר האינטרנט הצהרת נגישות בהתאם לתקן נגישות האינטרנט ופרטים המאפשרים יצירת קשר לצורך הודעה על העדר התאמת נגישות או בקשה לביצוע הנגשה, לרבות תקנה 35א(ד)(1).

הצהרת הנגישות, ללא פירוט מדויק בתמיכת האתר להנגשה (כדוגמת - הגדלת רזולוציה בלחיצת כפתור וכו').

תחת האתר של מחלקת חינוך, במידה ומגדילים פי 200%, הרובריקות הכחולות נשארות באותו גודל וקיים עיוות של הטקסט, לא קריא (דפדפן Explorer Chrome), כשמגדילים בוועדות המליאה ופרוטוקולים - קיימת הגדלה חלקית של הטקסט אין אפשרות להשלמה אוטומטית בחיפוש.

לא קיימת השלמה אוטומטית בעת חיפוש.

2.3.5 אתר חירום:

קיים אתר חירום נפרד למועצה.

האתר בחירום ללא הנגשה או אפשרות להמרת שפה (ערבית/אנגלית).

קיים דף חירום לכל ישוב בנפרד, אך חשוב לשים לב שלא בכל הישובים מעודכנים פרטי מח' ביטחון וטלפונים (קרי הישוב אבטליון, יודפת, כמאנה).
ראוי לציין לטובה שקיימים נהלי היערכות לשעת חירום ונהלי חירום, מיפוי מקלטים ציבוריים (297 במספר) ורשימות טלפונים ונציגים מפורטות.

2.3.6 הדרכה והשבחת ההון האנושי:

רכזת הנגישות במועצה מבצעת מדי מס' חודשים יום עיון לעובדי המועצה בדבר הנגישות, להעלאת המודעות והכרת התחום.

מרבית שימור הידע אודות הנגשת האתר ותפעול סוגיית ההנגשה יושב בידי מיקור חוץ, מה שמביע תלות תקציבית ותפעולית וחוסר עצמאות למועצה עצמה בכל נושא הנגשת האתר באותה חברה/אדם.

2.3.7 אתרי המועצות המקומיות:

בתקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לשירות), התשע"ג-2013 (להלן - תקנות הנגישות לשירות), יחלה חובה של כל גוף המספק שירות ציבורי או מידע על אודות שירות ציבורי באמצעות האינטרנט, לרבות מסמכים, דפים, יישומים וכל מידע אחר, להתאימו כך שיהיה נגיש לאנשים עם מוגבלות". הגדרה זו מתייחסת למועצות האזוריות ולמועצות המקומיות כאחד.

הביקורת בדקה חמישה יישובים בצורה מדגמית. מתוכם ארבעה מונגשים (מורשת, יובלים, תובל וגילון).

לכן, עפ"י התקנה מחויבים אתרי המועצות המקומיות להיות מונגשים לרבות אתר המועצה האזורית.

הביקורת מציינת כי אתר האינטרנט של המועצה האזורית משגב מונגש בצורה חלקית עפ"י התקן הישראלי 5568 בתחומים שפורטו בנספח הטבלה שמצורף לדו"ח.

2.4 המלצות עיקריות:

- 2.4.1 הביקורת ממליצה לוודא הנגשה עדכנית בשפה הערבית לאתר המועצה וכן לוודא הנגשה לאתר החירום ומתן שירות או חלופות חלופות לשירותים אינטרנטיים, כלומר, סל שירותים שאתר המועצה האזורית אינו מספק (בדגש על תחום הרווחה והחירום).
- 2.4.2 הביקורת ממליצה לפתוח ולפתח את אתרי הישובים הערביים לשירות בשפה הערבית ע"י הועד מקומי ו/או מנהלי או דרג גבוה ביישוב עצמו ובכך לוודא מתן שירות בשפה הערבית, המהווים 30% מהאוכלוסייה במועצה.
- 2.4.3 בכדי להביא לשימור הידע בקרב עובדי המועצה, יש לכתוב נהלים פנימיים ותכנית רב שלבית אשר תכיל בתוכה את דרישות החוק, מטרות ויעדים בהתאם למצב המצוי במועצה (קרי כ"א, תקצוב) ועיתוי לסיום. עם זאת, מומלץ לדאוג, שרכז הנגישות במועצה יבצע פיקוח ובקרה אחר תיקון הליקויים שעלו בפירוט לעיל יחד עם החברה שדואגת להנגשת האתר.
- 2.4.4 הביקורת ממליצה לבדוק את תקינות תכנת ההקראה מהמסך (נתמכת ב-NVDA) מול החברה.
- 2.4.5 בכדי לוודא אפקטיביות ההנגשה באתר, מומלץ לבצע סקר שירות בקרב אוכלוסייה בעלי מוגבלויות בעזרת אגף הרווחה במועצה, שלהם קיימים כלל הנתונים הנדרשים.